

lægge Indsigelse imod, og jeg behøver jo blot at nævne den Omstændighed, at man endnu den Dag i Dag har en Toldlov, der er saa gammel, som den nuværende Toldlov er, i Kraft af hvilken Industrien i Byerne kan brandskatte os alle sammen hele Landet over, og saa komme de endda og beklage, at de ikke have det godt og føle sig forurettede over, at Lovgivningen er alt for meget præget af Landbointeresser i Modsætning til Byinteresser. Det finder jeg uberettiget (*Birck*: Skattelovene). Hvad nu f. Eks. Skattelovene angaar, som det ærede Medlem minder mig om, lægge disse Love jo netop Skattebyrden der, hvor Skatteevnen er, og det er en Lykke for Byerne, hvis de have den største Skatteevne og derfor komme til at svare forholdsvis den største Skat. Havde de ikke den Skatteevne i Byerne, vare de virkelig nogle fattige Lazarus'er, saa var der ingen Fære for dem ved Skattelovene, men hvis Byerne komme til at betale mere i Skat end hidtil, sker dette kun i Kraft af, at de have Raad til at betale mere i Skat. Det er altsaa kun et Vidnesbyrd om, at Byerne have det godt nok. Det glæder mig derfor, at det ærede Medlem minder mig derom.

At Valgkredsene ikke skulle være lige store, er jo givet i Grundloven. § 32 nævner jo ikke noget bestemt om, at de skulle være lige store, og det har Grundlovens Fædre, Grundlovens Givere, heller ikke tænkt, at de skulde være. Jeg kan f. Eks. nævne, at Minister Madvig, som førte Grundlovforhandlingen paa Novemberministeriets Vegne i 1849, sagde udtrykkelig, at det var Meningen at overlade ved Valgloven et vist Spillerum med Hensyn til Spørgsmaalet om Valgkredsens Størrelse og Inddeling. Afdøde Folketingsmand Berg udtalte en Gang her i Tinget følgende: „Saa godt som alle i Tinget ere enige om den samme Opfattelse af § 32, at der selvfølgelig ikke staaer en Tøddel der om, at der skal være et ligeligt Antal i hver Kreds“, og J. A. Hansen, som førte Ordet for flere Valglovsforslag, hævdede stadig den Opfattelse, at det aldrig havde været Hensigten, at Valgkredsene absolut skulde være lige store, man maatte tage geografiske Hensyn, Hensyn til de tyndt befolkede Egne, Hensyn til de Vælgere, der havde lang og besværlig Vej til Valgstedet, medens man i Byerne i Reglen har den Fordel, at Valgstedet er der.

Men jeg erkender, som sagt, at saaledes som Befolkningens Antal stiger, som

Udviklingen nu en Gang foregaar, maa man i en nær Fremtid komme enten til en Grundlovændring eller til en Udvidelse af Folketingets Valgkredse, og saa foretrækker jeg det første. Derfor stemmer jeg for det Forslag til en motiveret Dagsorden, der er foreslaaet af det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Anders Nielsen) og anbefaler mine Meningsfæller at gøre det samme.

N. Andersen: Det Forslag til Dagsorden, som allerede er blevet fremsat af det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Anders Nielsen), falder i Hovedtrækkene sammen med den Tanke, som jeg gerne vilde gøre mig til Talsmand for, men naar jeg alligevel ikke kan føle mig tilfredsstillet ved Dagsordenen, som den foreligger, saaledes som jeg i ethvert Tilfælde har forstaaet den — den er jo ikke omdelt — ligger det deri, at den ikke er mig tilstrækkelig præciseret. Den siger, saa vidt jeg hørte, ikke noget om, hvornaar der kan være Tale om, at en saadan Ordning som den, Dagsordenen peger paa, skal kunne gennemføres, og jeg maa være enig med ærede Medlemmer, der have haft Ordet før mig, i, at Tilstanden efterhaanden er bleven saaledes, at den ikke er holdbar ret længe.

Allerede i 1894, da vi forøgede Medlemsantallet og foretog en delvis Omlægning af Valgkredsene, udtalte jeg, at man ikke gik nær vidt nok, ikke i den Forstand, at jeg den Gang ønskede, at der skulde være et større Medlemsantal i Folketinget, jeg vilde snarere have ønsket, at vi kunde være blevet staaende ved det Antal, vi tidligere havde, men i den Forstand, at man var altfor ængstelig ved at gaa til en Omlægning af Valgkredsene, der betød noget. Man mente ikke, at det vilde være forsvarligt at forøge nogen som helst Valgkreds ud over det, den havde i Forvejen. Jeg forstaaer ikke og har aldrig kunnet forstaa det Ræsonnement. Det er dog givet, og lige saa sikkert og vist, som Grundloven ikke kræver en absolut matematisk nøjagtig Bestemmelse af Valgkredsens Størrelse, saaledes er det jo givet, at det maa have været tilsigtet af Grundlovens Koncipister, at der skulde dog være nogenlunde ligelig Fordeling af Vælgere mellem de Valgkredse, som den Gang fastsattes.

Og naar man allerede paa det Tidspunkt, da Valgkredsene bleve omlagte sidste Gang, i 1894, havde saadanne Uregelmæssigheder, som jeg den Gang paapegede,